

Nagypéntek – 2010. április 2. – C év

A sátán egy nap feltalált egy ördögi tükört. Mindent, ami szép volt és jó, ocsmánynak és torznak mutatta, ami pedig csúnya volt és rossz, azt gyönyörűnek és értékesnek tüntette föl. A sátán útrakelt, s az egész világot bejárta ezzel a borzalmas tükörrel. Sokak elé odatartotta, akik észre se vették, hogy az ördög tükrén keresztül kezdik szemlélni a világot és a többi embert. Összezavarodott az értékrendjük, hamis képet kaptak mindenről és mindenkiről. A sátánt nagyon szórakoztatta a tükör. Egy óvatlan pillanatban azonban kicsúszott a mancsából, s ezer és ezer apróbb-nagyobb darabra tört. Egy szélvihar felkapta a tükör szilánkjait, s szétvitte az egész világra. Egyes nagyobb darabokból az emberek szemüveglencséket készítettek. Akik ilyen szemüvegen keresztül szemlélték a valóságot, nem tudtak többé sem helyesen látni, sem helyesen ítélni. Sok apró szilánk, akkorka, mint egy-egy porszem, egyenest beleszállt az emberek szemébe. Ők aztán mindent fordítva kezdtek látni: mindenben és mindenkiiben csak a rosszat tudták észrevenni. Ugyanakkor vonzónak, csábítónak találták azt, ami valóban rossz. Amikor az Isten észrevette, mi történt, elhatározta, hogy nem hagyja annyiban a dolgot. Ezt gondolta: „Elküldöm a világba a fiamat. Ő a képmásom, a tükröm. Jóságomat, igazságomat, szeretetemet fogja tükrözni mindenfelé. Úgy mutatja be az embert és a világot, ahogyan elterveztem és megalkottam.” Így is történt. Jézus eljött a világba, s aki Benne nézte meg magát, a többi embert, az újra felfedezte az igazi jóságot és szépséget, újra meg tudta különböztetni a valódi jót és valódi rosszat. Az emberek közül sokan megszerették Isten tükkrét, s követték Őt. Mások azonban, akik nem akarták rajta keresztül szemlélni a világot és az embereket, meggyűlöltek, s elhatározták, hogy megölik. Így is tettek. Keresztfára feszítve megölték Jézust, összetörték Isten tükkrét. Azonban feltámadt egy nagy szélvihar: a Szentlélek, aki szétvitte Isten összetört tükrének darabkáit az egész világra. Akinek szemébe pici szilánk is jut ebből a tükörből, elkezdí úgy látni a mindenséget, a személyeket, ahogyan Jézus látta őket. Észreveszi a szépet és a jót, meg tudja különböztetni az értékest az értéktelentől.

„Én arra születtem és azért jöttem a világba, hogy tanúságot tegyek az igazságról.” – mondja Jézus Pilátusnak, amikor arról faggatja, hogy valóban királynak tartja-e magát. Megszoktuk, hogy az igazságot öltönyös-nyakkendős, jól öltözött alakok mondják meg nekünk. Olyanok, akik sikereket felmutatva, hatalmi pozícióból beszélnek. Legalábbis amióta világ a világ, az emberek könnyebben indultak az ilyenek után, többet adtak a szavukra. Nehezen hiszi el az ember, hogy annak az oldalán lenne az igazság, aki vesztesnek tűnik, akit épp az imént vertek kékre-zöldre, aki cafatokra tépett rongyokban, ziláltan, véresen, kiszolgáltatottan áll előtte. Pedig a megkötözött, összevert, halálra ítélt Jézus épp ezt állítja Pilátusnak, a helytartónak, akinek elvileg az igazság örénekkellene lennie a birodalom eme távoli tartományában. Igen, Jézus azt állítja, hogy Ő tanúságot tenni jött az igazságról. Méghozzá éppen szenvedésével és

halálával, bár ezt Pilátus nem érti, nem értheti. Ő a Római Birodalom erőszakra és hatalomra épülő rendszerében megszokta, hogy annak adjon igazat, aki erővel érvényt tud szerezni a maga igazának. Számos más kiszolgáltatott hivatalnokkal és alattvalóval együtt annak bólogat, aki éppen fölébe kerül, aki nála nagyobb hatalommal bír. Ugyanakkor persze tudja, hogy nincs mindenben igazuk az erőszakosoknak és hatalmaskodóknak, sőt talán legtöbb dologban nincs. Mivel azonban szinte soha nem látott más „igazságot” érvényesülni, csak az erő és hatalom „igazságát”, el is veszítette a reményét a valódi igazságban és annak győzelmében. Erre utal szkeptikus kérdése: „Mi az igazság?”

Valóban: mi az igazság? Mi az az igazság, amiről szenvedve, haldokolva kell és lehet tanúságot tenni? Igaznak a görög filozófia meghatározását követve azt nevezzük, ami megfelel a valóságnak. Nemcsak szavak, kijelentések lehetnek igazak vagy hamisak. Lehet igaz vagy hamis bármely emberi cselekedet is. Sőt, az őszintén kimondott, igaz szavak is lehetnek igazságtalanok, ha nem fejezik ki az igazság egészét. Például amikor jogosan ítélek el valakit valamiért, de ítéletem egyoldalú: a jót már nem mondom el az illetőről. Vagy amikor egy fájdalmas csalódás alapján mondok véleményt valakiről, elfelejtve azt a sok jót, amit korábban kaptam tőle, s amelyek szintén hozzátartoznának a teljes igazsághoz. Lehet igazságtalan az olyan magatartás is, amikor az ember értékrendje összezavarodik, s valamilyen jó dolog vonzásának enged ugyan, de egy még jobbat hanyagol el vagy tesz tönkre a döntése által. Például enged a szerelem vonzásának, holott már házas ember, s választásával tönkreteszi a családját, esetleg a másikat is. Hogyan lehetne akkor meghatározni, mi felel meg az igazságnak és mi tér el tőle? Mi az a valóság, aminek meg kell, hogy feleljen az ember élete? A teremtő Isten által eredetileg alkotott valóság, amely a teremtésben érvényesült. Isten saját képére és hasonlatosságára teremtette az embert. Az istenarcú ember pedig helyesen és jól használta a világ értékeit, nem zavarta össze az értékrendet. Élete így megfelelt a valóságnak, a lét értelmének, mely boldoggá tette. Egészen addig, amíg a hazug sátán a bűn vonzását felnagyítva hamis tükröt nem állított eléje. Innentől kezdve a bűn belépett a világba, megrontotta az embert és az emberi közösséget, az ember pedig kiterjesztette a bűn megrontó hatását környezetére, a világegyetemre is.

Ahogy egymás után következtek a társadalmak és kultúrák, egyre inkább beette magát a rossz az emberi életbe. Anélkül, hogy a jó és igaz teljességgel megsemmisült volna, egyre inkább érvényre jutott a hamisság és eltorzultság. Ezért Isten elküldte az Ő egyszülött Fiát, akiben újra megjelent a Földön a tökéletesen igaz ember: akinek szavaiban, tetteiben, döntéseiben és ítéleteiben megnyilvánult az eredeti isteni értékrend. Jézusnak minden korábbi megnyilvánulása is az igazságról tett tanúság volt: munkás hétköznapijai, engedelmissége, tanítása, csodái, megbocsátó gesztusai stb. stb. A legnagyobb tanúság az igazság mellett azonban mégis szenvedése és kereszthalála lett. Elkerülhetetlenül összeütközésbe kellett ugyanis kerülnie az emberi történelmet átható rosszal, hamissággal és annak képviselőivel. Sok eltorzult életű ember

nem tűri el, amikor valaki a maga jóságával, tisztaságával tükröt tart eléje. Jobb esetben elfordul, nem néz ebbe a tükörbe. Rosszabb esetben azonban – és ez szinte mindig bekövetkezik – akadnak olyanok is, akik nekiesnek az ilyen tükörnek és darabokra zúzzák. Ez történt Jézussal, a legtisztább tükörrel is. Megvédhette volna magát, ha a bűnössé vált „földi ország” módszereit használja, de az Ő országa „nem ebből a világból való”. Nem választhatta ugyanazokat a módszereket, mint ellenfelei: a szabadságot eltipró erőszakot, az emberi méltóságot semmibe vevő hatalmaskodást, a megalkuvó hazugságot, cinkos meghunyászkodást. Óhatatlanul ezek áldozatává kellett lennie, ha a legvégsőig ki akart tartani az igazság és annak módszerei mellett.

Igen, hányszor és hányszor tapasztaltuk a történelem során, hogy az igazság valódi képviselői először szenvednek, elbuknak, látszólag háttérbe szorulnak, de előbb-utóbb felragyog annak igaz volta, amiért küzdöttek. Mégpedig azért, mert az Isten által alkotott igazságot nem lehet végképp eltaposni. Előbb-utóbb érvényre jut, ahogyan a legyőzött, megölt Krisztus is feltámadt a halálból. Ez adja meg a reményt minden korban az igazságért, az istenarcú emberségért küzdőknek, akkor is, ha szenvedniük, keresztre feszülniük kell Krisztussal.